

मुंबई सह राज्यातील महानगरपालिकांमधील
रस्त्यांवरील खड्डयांच्या संदर्भात मा.उच्च
न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाबाबत

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: बीएमसी-२०१३/प्र.क्र.८९६/नवि-२१
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
तारीख: ०९ जुलै, २०१५

शासन परिपत्रक :

मुंबईसह राज्यातील काही महानगरपालिकेतील रस्त्यांच्या निकृष्टतेसंदर्भात मा.उच्च न्यायालयाने suo moto जनहित याचिका क्रमांक ७१/२०१३ दाखल केली आहे. या याचिकेवरील सुनावणी दरम्यान मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक २०.५.२०१५ रोजी "राज्यातील मुंबईसह सर्व महानगरपालिकांमध्ये रस्त्यांतील खड्डयांच्या संदर्भात आदेश पारीत केले आहेत. सदर याचिकेवरील मा.उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाची प्रत www.bombayhighcourt.nic.in या वेबसाईटवर कृपया पहावी. मा. उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार मुंबई सह राज्यातील सर्व महानगरपालिकांना पुढीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत :-

१) राज्यातील सर्व महानगरपालिकांनी त्यांच्या अधिकारक्षेत्रातील रस्ते, पदपथ, पाण्याचा निचरा होण्यासाठीचे पाथहोल (path hole) सुस्थितीत ठेवावेत. याची सर्व जबाबदारी संबंधित महानगरपालिकांची राहिल.

२) विविध प्राधिकरणे/संस्था/कंपनी यांना रस्ते खोदण्यासाठी परवानगी देताना रस्ते पुन्हा पुर्ववत करण्याच्या अटीच्या अधिन राहून परवानगी देण्यात यावी. अशी परवानगी देताना संबंधित प्राधिकरणे/संस्था/कंपनी यांनी रस्त्याच्या कडेला, खालील बाबी दर्शविणारे फलक लावण्यात यावेत :-

- १) काम करणा-या एजन्सीचे नाव,
- २) अंदाजित कामाचा कालावधी
- ३) कामाची व्याप्ती

इत्यादि प्रदर्शित करण्याबाबत त्यांच्या परवानगी आदेशात नमुद करण्यात यावे. ही कार्यवाही मोठ्या रस्त्यांच्या कामाबाबतही करण्यात यावी.

३) रस्त्यांच्या नादुरुस्ती बाबत नागरीकांकडून येणा-या तक्रारीच्या संदर्भात पुढील चार पध्दती अवलंबविण्यात याव्यात :-

- अ) विहित तक्रार केंद्रावर तक्रार नोंदवून घेण्याची सोय उपलब्ध करून देण्यात यावी.
 - आ) तक्रार करण्यासाठी टोल फ्री नंबर सेवा उपलब्ध करण्यात यावी.
 - इ) तक्रार करण्यासाठी dedicated वेबसाईट प्रसिध्द करण्यात यावी.
 - ई) text message/दुरध्वनीवरून तक्रार आल्यास ती स्विकारण्याची सोय उपलब्ध करण्यात यावी.
- ४) वर नमुद पध्दत ही वर्षभरासाठी उपलब्ध करून देण्यात यावी.
- ५) नागरीकांकडून वेबसाईट वर प्राप्त होणा-या अथवा सेलफोनद्वारे प्राप्त होणा-या तक्रारीसोबतच्या रस्त्यांच्या छायाचित्रणाच्या आधारे तक्रारीचे निराकरण करण्यात यावे व केलेल्या अंतिम कार्यवाही बाबतची माहिती जनतेस वेबसाईट व स्थानिक वृत्तपत्रांमधून उपलब्ध करून देण्यात यावी.
- ६) नागरीकांकडून प्राप्त होणा-या तक्रारीवर "अंतिम" कार्यवाही ही दोन आठवड्यांच्या आत पुर्ण करण्यात यावी. अशी कार्यवाही पुर्ण झाल्यानंतर सुस्थितीत झालेल्या रस्त्यांचे फोटोग्राफस वेबसाईटवर तसेच स्थानिक वृत्तपत्रात प्रसिध्द करण्यात यावेत.
- ७) रस्ते/पथपद/पाथहोल इत्यादिंच्या दुरुस्ती व देखभालीसाठी वापरण्यात येणारी प्रक्रिया (Mechanism) बाबतची माहिती देखील वेबसाईटवर प्रसिध्द तसेच स्थानिक वर्तमानपत्रात प्रसिध्द करण्यात यावी.
- ८) रस्त्यांच्या देखभाल व दुरुस्तीसाठी अद्यावत तंत्रज्ञान (Modern Scientific Techniques) वापरण्यात यावे. जेणेकरून वारंवार रस्त्यांच्या देखभाल व दुरुस्ती बाबत तक्रारींना वाव राहणार नाही. तसेच वापरण्यात येणा-या अद्यावत तंत्रज्ञानाबाबतची माहिती जनतेस उपलब्ध करून देण्यात यावी.

मा. उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार उपरोक्त सूचनांप्रमाणे तात्काळ कार्यवाही करावी व केलेल्या कार्यवाही बाबतचा अनुपालन अहवाल शासनास सादर करण्यात यावा. मा.उच्च न्यायालयाचे आदेशाचा अवमान होणार नाही याची दक्षता संबंधित महानगरपालिका आयुक्त यांनी घ्यावी. मा.उच्च न्यायालयाचा अवमान झाल्यास संबंधित महानगरपालिका आयुक्त यांना जबाबदार धरण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०७०९१७४२१९६४२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(स.दि.खरात)

अवर सचिव

प्रत,

१. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका
२. आयुक्त, सर्व महानगरपालिका
३. आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण
४. संचालक, सिडको
५. मा.राज्यपाल महोदयांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
६. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
७. प्रधान सचिव (नवि-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
८. सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
९. निवडनस्ती, नवि-२१